

NARODNA STRAŽA

UREDNIŠTVO I UPRAVA: „NARODNA STRAŽA“
SIBENIK. — RUKOPISI SE NE VRAĆAJU. — NE-
BILJEŽOVANA SE PISMA NE PRIMAJU.

IZLAZI SVAKE SUBOTE
POJEDINI BROJ Kr. 6.

PRETPLATA „NARODNE STRAŽE“ IZNOSI GO-
DIŠNJE Kr. 200. — ZA INOZEMSTVO Kr. 400.
OGLASI PO CIJENIKU.

Br. 31.

Sibenik, 18. kolovoza 1923.

God. III.

Prigodom Euharistijskog Kongresa.

Dok ovo pišemo, a hiljade i hiljade očiju, koje su radi svoga zvaničnoga posla ili nesređenih saobraćajnih prilika morale ostati doma, upiru svoj pogled u naš bijeli Zagreb, u njemu se zbiva znamenit i velebn događaj. Hiljade i hiljade drugih Hrvata katolika došlo je u svoj glavni grad, do tu zboruje, u njem manifestira svoje katoličko uvjerenje, daje vanjskog izražaja svojoj dubokoj religioznosti. Baš Euharistijski kongres to može da daje, može, da to manifestuje; jer je Presveta Euharistija plod prevelike ljubavi božanskog sina Isusa Krista za čovječanstvo; ljubav, koje je plod duboka osjećajnost našeg naroda za Boga.

Nije možda slučajno, da se kod nas Hrvata može u ovom opsegu, kao što je današnji Euharistijski kongres u Zagrebu, samo ljubavju za Presvetu Euharistiju okupiti tolike mase naroda, da manifestiraju svoje katoličko uvjerenje. Naš je hrvatski narod u sebi religiozan, katolički do srži, ali, uvjereni smo, da ga ni pod jednom drugom egidom ne bi mogli ovako okupiti, pa ni pod onom, pod kojom se par dana kasnije vrsta slovenski katolički narod.

Hrvatski katolički pokret možedokora da slavi dvadestogodišnjicu svoga postanka, i ono, što mi Hrvati katolici danas imamo na kulturnom, socijalnom i ekonomskom polju, imamo samo njemu da zahvalimo. A ipak naš katolički pokret nije ono u očima našeg hrvatskog katoličkog naroda, što bi mogao i morao da bude; nije to ni u očima velikog broja naših svećenika.

Protivnici katoličke vjere i kršćanskog morala dobro cijeneći važnost našeg katoličkog pokreta, već kod njegovog početka nastupili su protiv njemu i nastojali da ga pred narodom diskvalificiraju. Ovaj je po njima grupa crno-žutih služnika Vatikana i Beča, kojima je vjera i dobro naroda na jeziku, samo da vjeru mogu izraziti u svoje svrhe, a narod, da bude slijepo oružje njihovih mračnih ciljeva. Tomu na žalost nasjedoše mnogi dobri katolici i pojedini svećenici, te nikada kao danas, prigodom ovog velebnog kongresa, ne pruža nam se bolja prigoda, da uočimo posljedice te žalosne činjenice.

Danas smo svi kao uzneseni značenjem i idejom Euharistijskog kongresa. Nije mala stvar ni pred nama ni pred protivnicima katoličke vjere i hrvatskog naroda, ako se preko stotinahiljada Hrvata-katolika sastaje u svom glavnom gradu, da manifestuje svoje uvjerenje i digne glas za svoja prava. A što će biti sutra? Što će biti kada se te mnogobrojne hiljade hrvatskoga naroda zadržu svojim domovima bez nadzora i discipline, bez duha jedne katoličke organizacije.

Dohrilit će razni demagozi i s povjerenjem ovoga naroda tući će značenje današnjeg kongresa, zanijeti ga bljestavim frazama i s njegovim glasovima će, da raspuštaju religiozne organizacije, zatvaraju crkve i samostane, te nastoje osujetiti ovakove manifestacije katoličkog osvjedočenja.

Danas, prigodom Euharistijskog kongresa, više nego ikada imamo se zamisliti nad tim, i mi doma, kao i oni, koji će vidjeti što znači katolička organizacija u Sloveniji. Moramo konačno uvidjeti, da je nama katolicima spas jedino u katoličkoj organizaciji. O tom mora biti na čistu svaki katolik, jednako prvi crkveni dostojanstveni kao i zadnji seoski kapelan, najugledniji katolički laik intelektualac, kao i zadnji radnik. Budemo li u tom svi bez razlike na čistu, onda će naše katoličke organizacije cvasti, katolici će vazda biti spremni na borbu za svoje uvjerenje, a protivnici katoličke vjere i kršćanskog morala, ne će moći da nas s nama samima tuku. Ideja će Euharistijskog kongresa ostati trajno u narodu, i naš će hrvatski narod prožet vjerom svojih otaca i zdravim kršćanskim moralom moći, da se svježim i pomlađenim silama uspješno odupre, kako proti navalama na svoju katoličku vjeru, tako i proti nastajima na svoju političku samostalnost i ekonomsku nezavisnost.

Pomorstvo, vlada i mi.

Prošlo je već 8 nedjelja odkad je buknuo štrajk pomoraca. U pogledu postupka pri ovoj prigodi mi valjda sačinjavamo jedinu iznimku na svijetu. Svagdje u slučaju štrajka nastupa vlada sredstvom svojih organa kao posrednik između radnika i poslodavaca. U nastojanju, da se dode do sporazuma pomažu vladu razne korporacije, kao trgovačke komore, općine i druge, dok napokom poslije malo dana štrajka nađe se kompromis i sve svršava sa malom štetom po opće interese.

Kod nas nije tako. U našoj centralnoj vladi nema jedinstvenosti shvaćanja važnosti stvari, i prema tome ne može da bude jedinstvenosti u nastojanju i radu. Sa štrajkom pomoraca tangirani su raznovrsni interesi, čija zaštita pripada raznim ministarstvima: saobraćaja, trgovine, pošte, socijalne politike, mornarice i unutrašnjih djela. Stvar je dakle od ogromne važnosti, pa bi čovjek morao očekivati, da će se sva ta sila zainteresovanih ministara složiti u energičnoj i hitroj akciji, da se spor izgleda. Ta napokom štrajk pomoraca nije ništa nova na svijetu. Bilo ih je i biti će vazda takovih štrajka, ali je sramota za nas, da mi u 60 dana nijesmo bili sposobni, da stvar uredimo, dok u drugim zemljama to obično uspijeva kroz 2—4 dana.

Štrajkom, a to je fatalno za Dalmaciju i za pomorce, pogodeni smo, može se reći isključivo samo mi na primorju. Mi smo već dosad, kroz ovo 60 dana pretrpili na milijune štete, koju drugi krajevi naše države nijesu osjetili niti osjećaju. Osim ogromnih gubitaka u zastoju prometa stranaca, naši trgovci i privrednici uopće pretrpili su i trpe nenadoknadivih gubitaka na robu izloženoj pokvarenju, jer mora roba da čeka dane i dane dok se nađe kakovo saobraćajno sredstvo. Ali to ne treba, da dokazivamo i dosta je samo da naglasimo, eda bolje odskoči onaj nehaj i nesposobnost, koju su nadležni organi pokazali u ovoj prigodi.

Tko je pomljivo pratio razvoj

stvari, uvjerio se je, da nije bio učinjen niti ozbiljan pokušaj, da se spor između pomoraca i brodovlasnika riješi. Simpatije javnosti bile su i jesu na strani pomoraca obzirom na apsolutno nedostatke njihove plate, ali ista javnost ne će pod svaku cijenu, da podupre nešto, što ne bi bilo razborito. Trebalo je, da nepristrani vladini faktori prouče prilike kod parobrodarskog društva u pravcu da se ustanovi na međvojbeni način, da li obzirom na prihode i dobit poduzeća postoji mogućnost za traženu povišicu plata. Pomorci traže 100 po sto povišice, ali time nije rečeno, da se ne bi zadovoljili i sa manjom. Vladini stručnjaci morali su izaći pred javnost sa svojim konstatacijama i mišljenjem obzirom na tražene povišice, te nema dvojbe, da bi i pomorci i javnost znali uvažiti razborite razloge i da bi se našao put sporazumu. Naprotiv određena komisija za posredovanje izjavila je, da je knjigovodstvo Jadranske Plovidbe konkludirano. Dakle, da nije sposobna, da prouči bilancu i utvrdi materijalno stanje poduzeća. A ovo je po našem mišljenju bio glavni zadatak komisije. Zašto onda ova komisija nije bila zamjenjena sa drugim stručnjacim vještijim knjigovodstvu? Nije se dalje, izgleda ništa učinilo i čitava pokrajina i cijeli stajlež pomoraca strada i trpi. Međutim se tudinac šepiri, smije nam se i pravi dobre poslove.

Sva je kršćanska kultura danas na katoličkoj štampi

Imamo utisak, da ni od strane naših pokrajinskih faktora nije učinjeno sve što treba. Jedan, dva delegata naših trgovačkih komora i Pokrajinske Uprave morali bi neprestano biti u kontaktu sa pomorcima, brodovlasnicima i centralnom vlasti, te nastojati oko sporazuma. Veliki su naši interesi po srijedi, i to ne samo materijalni. Složnim radom sviju mora se uspjeli, da se štrajk na povoljan način po sve zanimanike dojkrači.

Imamo utisak, da ni od strane naših pokrajinskih faktora nije učinjeno sve što treba. Jedan, dva delegata naših trgovačkih komora i Pokrajinske Uprave morali bi neprestano biti u kontaktu sa pomorcima, brodovlasnicima i centralnom vlasti, te nastojati oko sporazuma. Veliki su naši interesi po srijedi, i to ne samo materijalni. Složnim radom sviju mora se uspjeli, da se štrajk na povoljan način po sve zanimanike dojkrači.

Sva je kršćanska kultura danas na katoličkoj štampi

ZAGREB, 18. kolovoza. (izv. tel. vij. „Nar. Straže“). Euharistijsko slavlje u Zagrebu neopisivo. Učesnika preko 100.000, a izaslanik sv. Oca Pape nadbiskup H. Pellegrinetti dočekan od učesnika kongresa i cjelokupnog građanstva na izvanredan način. Jutros je Zagreb osvanuo u svečanom raspoloženju okičen morem hrvatskih trobojnica. Načelnik grada Heinzel izdao proglas na građanstvo, u kojem pozdravlja izaslanika sv. Oca i učesnike kongresa i pozivlje građane na susretljivost prema učesnicima. Cjelokupno novinstvo opširno piše o značenju današnjeg kongresa i očekuje od njega moralno poboljšanje našeg privatnog i javnog života.

SIBENIK, 18. kolovoza.

Naš je unutrašnji politički život na vrhuncu svoje napetosti i pun duševne elektricitete. Harangviranje veliko-srpske štampe i nesavjesnost nekih hrvatskih novina dovelo je srpsko-hrvatski sporazum na mrtvu točku, a njihov zajednički život do ukočenosti. Hrvatima se na svim mjestima postupa kao bespravnim robljem, a svaki njihov glas nezadovoljstva titulira se kao protudržavan. Kamo sve to vodi i što braća Srbi od toga očekuju, sam bog zna. Hrvati su na čistu, da je ova država najretniji izlaz u međunarodnom odnosu za njih, ali su ujedno na čistu, da su nepomirljivi sa svakim pokušajem, da ih se skući, učini ovisnim u bilo kojoj grani javnog života. Oni podnose i trpe, premda znaju, da je ovo postupanje s njima od njihove neizmjerne štete. Ali i vjeruju, da to neće dugo trajati. Hrvatski je narod u svojoj prošlosti bio u mnogo težim časovima, skoro je izgledalo, da ga nema, ali je ipak bio tu. I danas je tu, biti će i sutra, kroz vjekove, a braći će ostati samo sramota za njihov nebratski postupak.

Afera s Radićevim „begstvom“ još nije likvidirana. Beogradska i ostala „državotvorna“ štampa je još puna senzacionalnih izvještaja o Radićevom djelovanju u inozemstvu, a Radićeva štampa mudro šuti i iz ove afere nepoznatih ciljeva današnjih vlastodržaca izbija kapital za svoju demagošku politiku. Vlastodršci misle, da im avanture Radićeve daju neko moralno pravo, da konačno obračunaju sa hrvatskim narodom, a Radić opet, da igranjem skrivača vodi pametnu politiku i dostojnu hrvatskog naroda. Dat će Bog, pa će se i jedni i drugi prevariti u računu, a narod će progledati, te uvidjeti, da ga vodi u propast kako velikosrpski imperijalizam, tako i Radićevo demagoštvo.

Glasovi, koji stižu u pragonima hrvatskog činovništva i zaveduju direktore u Banovinu sve prije dokazuju nego hladnokrvnost i mir, koji je bilo za očekivati od naših vlastodržaca nakon pravednog švedskog usta-

va. Dalmacija je „uređena“, Bosna u uređivanju, a Banovina pokorno prigula glavu i nikad lakše i glade nijesu se oživotvoravali njihovi planovi. Ipak taj nemir, nervoznost vladinih krugova nešto znači. Ili se mnogo ne uzdaju u g. Smodlaku i g. Pricu? Nadajmo se, da su prošla vremena, kada su se narodi i tisućgodišnje kulture uništavale jednim potezom pera ili jednim zamahom sablje.

Domaće vijesti.

† Ivo Evetović, svećenik i narodni poslanik bunjevačke pučke stranke te član Jugostavenskog kluba umro je u Novom Sadu. Na njegovo mjesto u Skupštinu dolazi seljak Franjo Ješnjak.

Odetio. Brat Rus i Vrangolovac kapetan Lojko, koji je u našoj vojsci služio kod vazdušne eskadrone u Novom Sadu, pred nekoliko dana, za još jednim ruskim pilotom digao se u vojnom avionu i odletio u Rusiju. Gubitkom aviona država štetuje 1,500.000 dinara.

Treći novinarski kongres. Na 4, 5 i 6 kolovoza održan je u Ljubljani treći jugoslavenski novinarski kongres, kojem su prisustvovali i neki češki te poljski novinari. Uz praktične rezolucije o tiskovnom zakonu i voznim kartama novinara, na ovom kongresu primljena je konvencija između čehoslovačkih i jugoslavenskih novinara o uzajamnom djelovanju i potpomaganju jednih i drugih. Za slijedeću godinu izabrana je centralna uprava novinarskog udruženja kako slijedi: predsjednik Krešo Kovačić - Zagreb, I. podpredsjednik Luković - Beograd, II. podpredsjednik Smodej - Ljubljana, I. tajnik Brozović - Zagreb, II. tajnik Veliaić - Beograd i blagajnik Barajević - Beograd.

Štrajk željezničara Južne željeznice. Prošlih dana nenadano je izbio štrajk željezničara Južne željeznice, koji je u znak protesta, da se ne udovoljuje njihovim zahtjevima, trajao samo 24 sata. Radi toga se javlja, da vlada radi na tome, da na jesen otkupi Južnu željeznicu.

Nova pošta. Danom 1. kolovoza otvorena je i predana javnom prometu pošta u Kupari kraj Dubrovnika.

Željeznička uprava i svečanost u Vrpolju.

Na dan Velike Gospe, otkad postoji željeznica, priređivani su izvanredni vlakovi, koji su od rana jutra vozili između Šibenika i Vrpolja, gdje se oko Gospinog Svetišta sakupljaju svake godine tisuće i tisuće naroda. Izvanredni vlakovi su vozili i u doba rata i u doba talijanske okupacije, pa i lani i prekolani poslije okupacije. To je željeznička direkcija činila, da olakotiti mnoštvu naroda pristup k Svetištu, a također i u interesu željeznice, koja je tim zaradivala mnogo novaca.

Ove godine, prigodom izvanredne svetkovine dvjestogodišnjice Svetišta, kad se je znalo, da će ogroman broj naroda hodočastiti Svetištu u Vrpolju, željeznička direkcija nije našla ni u svom interesu, da odredi sabračaj posebnih vlakova za Vrpoljac. Biskupski Ordinarijat još nazad mjesec dana, i ako je to bilo suvišno, upozorio je željezničku upravu na potrebu još većeg broja izvanrednih vlakova, pošto će velikoj svečanosti prisustvovati dosad neviđeno mnoštvo naroda. Nakon 20 dana Ordinarijat prima njegov uredovni izvještaj nazad

učesnici toga kongresa, da tu vježbu posjete i da tako izjave svoje simpatije našim vrlim orlovima, toj mladoj prodornoj četi katoličkoga pokreta.

Orlovski nastup u Zagrebu.

Prvi dan iza Euharistijskog kongresa u Zagrebu, t. j. 20. o. mj. po podne, održat će naši Orlovi javni orlovski nastup u Zagrebu. Sudjeluju u raznim slikovitim vježbama mnogi odsjeci iz svih hrvatskih krajeva. Izabrani odsjeci izvodit će vježbe na spravama. Na vježbalištu bit će mjesta za 2000 gledalaca.

Tom će se prilikom najbolje moći prosuditi, koliko je dosada napredovao mladi orlovski pokret među Hrvatima. Kako taj pokret uživa simpatije i među širokim slojevima naroda, ima nade, da će ovaj nastup biti ujedno i velika manifestacija katoličkoga pokreta među omladinom.

Vježbe prati velika vojnička glazba. Ulaznice se mogu već sada osigurati kod Orlovskog Podsaveza u Zagrebu (Kaptol 27).

Ta orlovska vježba nije u okviru samog Euh. kongresa, ali će ipak svi

Naši dopisi.

Prvič-Luka, 29. srpnja.

Nastojanjem našeg župnika, seoskog glavara i slogom svih seljana, dobilo je i naše mjesto lijepa i milozvučna zvona u težini od 930 kg. Kasno u večer na 17 srpnja brodom iz Šibenika stižeše nam željena zvona. Sav se narod zgrnuo na obalu, da dočeka i da vidi svoja nova zvona. Svakomu je srce življe zakucalo, kad je čuo, još na moru iz broda, glas svojih zvonova, što no milo pozdravljaju svoj novi zavičaj. Na 29. srpnja stiže nam i naš požrtvovni presvj. biskup dr. Mileta, da nam na svečani način posveti naša zvona i time poveća naše veselje. Odlični kumovi i kume naših zvonova bili su: gosp.

Stipe Šare, trgovac u Šibeniku, gosp. Lučev Ante, činovnik na Poreznom Uredu u Šibeniku, gosp. Vladi Kulić, trgovac u Šibeniku, zastupao po seoskom glavaru, gosp. Parun Ante, te općinski tajnik u Zlarinu, gospoda Pelajić Marija, učiteljica u mjestu i gospoda Vice Rodin. Pod razapetim šatorom pred crkvom visila su zvona okićena zelenilom i narodnim zastavama. Poslije sv. Mise sav se narod skupio pred crkvom, da vidi svečani obred kod posvete svojih zvonova. Svakomu se čitalo na licu veliko veselje, a mnogomu se i suza u očima zacaklila, kad je presvj. naš biskup, poslije sv. obreda rastumačio narodu znamenovanje pojedinih čina sv. obreda, pohvalio i rastumačio nadpis, koji je utisnut na našim zvonovima: „Slogom puka — Prvič-Luka“. Poslije sv. obreda zaslaviše prvi u zvonu: presv. biskup, župnik mjesta, prisutni svećenici, pak kumovi redom. Ova lijepa svečanost duboko je ostala utisnuta u srcima svih seljana. Zauzetnošću seljana, a osobito naših vrsnih mornara, bijahu zvona postavljena na zvonik još istoga dana, odakle se razliježe mili njihov glas zoveći nas k Bogu i crkvi i sveder nas sjećajući onih riječi, koje na sebi nose: „Slogom puka — Prvič-Luka“!

Iz vanjskog svijeta.

Talijanska politika i Rijeka. U radu paritetne komisije nastao je nagli preokret time, da se Talijani odustali od svoga zahtjeva, da Rijeka dospije pod njihovu suverenu vlast, a predlažu, da bi se nad Rijeckom proveo jedan provizorij za godinu dana, u kojem bi upravu Rijeke preuzela paritetna komisija, razumije se po talijanskom shvaćanju, uključiv Baroš i Deltu. Sa naše strane ne opaža se nesklonost onom predlogu, ali isključiv Baroš i Deltu, koja po rapalsskom ugovoru pripada nama. Talijani opravdavaju svoje držanje prestižom za Mussolinija i ostale svoje vlastodržce, koji se nadaju izbiti povoljnim po njih riješenjem pitanja Rijeke.

Promjena vlade u Njemačkoj. Velike trzavice i komplikacije, koje su se zadnje vrijeme očekivale u Nje-

.. PODLISTAK ..

Slavlje kat. gimnastičara u Parizu.

Već od više godina „Međunarodna unija kat. gimnastičkih društava“ svake godine priređuje međunarodne utakmice. God. 1921. vršile su se takove utakmice u Strassburgu, gdje su jugosl. Orli dobili prvu nagradu. Ovogodišnje međunarodne utakmice kat. gimnastičkih društava vršile su se u Parizu 21. i 22. srpnja t. g. pod pokroviteljstvom predsjednika francuske republike Milleranda, maršala Focha, ministra predsjednika Poincare-ja, kardinala Dubois, pariškoga načelnika i drugih najvećih funkcionera francuske države.

Subota (21. srpnja) bila je posvećena raznim utakmicama pojedinačno i čitavih vrsta, što su se takmili za prvenstvo, a trajale od 6 sati ujutro bez prekida čitavi dan. Izvadale su na prostranom vježbalištu — velikom Martovom polju, koje je tog dana bilo prepuno gledalaca.

Prvi dar za prvenstvo u umjetnoj tjelovježbi dobilo je 13 njih od 105, koji su se utakmili. *Slovenski orao Hvale Jožef* dobio je 2 mjesto, a *Kermavner Ivo* 7. mjesto, dok je prvo mjesto dobio neki Francuz iz Bordò-a, nakon što su suci čitavi sat bili u

velikoj dvojbi i rasprji, hoće li ga dodijeliti njemu ili Slovincu Hvali. Od naših Orlova još je Furlan Tomaž dobio 21. mjesto, a Pavlič Jože iz Đakova 42. — Za prvenstvo u *takoj atletici* takmilo ih se 97, među kojima je od jug. Orlova Pavlič Jože postigao 10. mjesto, Vrhovec Jože 12. i Kermavner Ivo 15. — Raznih vrsta se takmilo oko 300. Jugoslavenski orli su dostigli treće mjesto, dok su Belgijanci dostigli prvo, a Talijani drugo.

Nedjelja (22. srpnja) bila je posvećena vanjskoj manifestaciji i javnom skupnom nastupu svih kat. gimnastičara. U 7 sati ujutro bile su svečane zadušnice za poginule borce za domovinu u velebnjoj pariškoj katedrali Notre Dame, koja je bila krcata stranaca i domaćih. Iza svršenih crkvenih funkcija iz katedrale uputila se nepregledna povorka pariškim ulicama do grada nepoznatog vojnika ispod Slavoluka Pobjede. Na čelu povorke su stupali strani vježbači: prvi Jugoslavenski Orli, pak Čehoslovaci, Belgijanci, Švicari, Nizozemci, Talijani i Luksemburžani. Za njima je išlo kakvih 700 francuskih katoličkih gimnastičkih društava. Povorka je bila tako duga, da je trajala preko 3 sata. Kad su stigli do grada nepoznatog vojnika, prvi su na nj položili vijenac jug. orli, što je osobito ugodno i dirljivo djelovalo na sve Francuze,

pak zatim redom ostali. Popodne u nedjelju na Martovom polju bio je vrlo uspješni javni nastup sa 30.000 katoličkih gimnastičara iz raznih država, a prisustvovalo mu je preko 60 milijuna gledalaca.

Ovo slavlje kat. gimnastičara, a ujedno i katoličke misli u Parizu, kako ističu sve pariške novine, bilo je zbilja velebno. U svakom je pogledu potpuno uspješno. Svojom ozbiljnošću i vještinom, kat. gimnastičari su našli na opće simpatije, pa i najžešćih protivnika. Vrlo je značajna izjava podnačelnika grada Pariza, koji je u svom pozdravnom govoru na osobiti način istakao *neprocjenive zasluge katoličkih organizacija za moralnu, socijalnu i političku obnovu domovine*. I punim pravom je to naglasio, jer je na čitavom ovom slavlju, osobito na komersu u raznim govorima i nazdravicama došlo do izražaja *sve ono, što živi u najljepšoj harmoniji samo u srcima zbilja katoličkim: ljubav prema Bogu i domovini, neograničena vjernost Crkvi i dobru naroda, oduševljenje i zanos za plemenite ovozemne-naravne i vrhunaravne ideale*.

Našu javnost će osobito zanimati znati, da su jugoslavenski orli ovom prigodom upravo prodičili našu Jugoslaviju u Parizu i tim najsvečanije pobili sve besmislene prigovore sokolaša i svih protivnika katoličke

misli i katoličkog pokreta u našim zemljama, kao da bi orlovska organizacija bila separatistička i protivu državnja. Na kolodvoru su ih Francuzi svečano i vrlo srdačno dočekali s glazbom, te automobilima dopratili do krasnog stana, koji su im dodijelili. Svuda su imali prva mjesta i s najvećim simpatijama bili praćeni i susretani. No osobitu su pozornost svratili i simpatije pobrali prigodom raznih utakmica i javnog nastupa na Martovom polju. O tomu piše pariški „Figaro“ (od 26. VII. br. 204.): „Jugoslavenski orli odnijeli su prvenstvo. Njihova su tijela, koja u svojoj ljepoti izgledaju kao da su salivena iz bronca, na svim spravama pokazala neobičnu graciju. Općinstvo videći njihove savršene vježbe bilo je ušišćeno. I druge pariške novine su se ovom prigodom najlaskavije izrazile o našim orlima i jug. orlovske organizaciji donijele vrlo lijepe i iscrpive članke. Tako su jug. orli časno zastupali zastavu naše države na svjetskom forumu u Parizu, te istupili kao pioneri mlade katoličke Jugoslavije u zapadnom svijetu. Po njima i njihovom junačkom, ozbiljnom i dostojanstvenom nastupu, Francuzi i svi ostali stranci sudit će naš narod, naš rad, naše organizacije. Bog živi jug. orle i jug. orlovsku organizaciju!“

mačkoj, za sada su se svršile padom Cunove vlade. Predsjednik Ebert povjerio je sastav vlade dru Gustavu Stresemannu, koji je već sa svojim kabinetom izašao pred reichstag. Dr. Stresemann važi kao zastupnik male industrije u Njemačkoj, a protivnik velike industrije i Stinnesa.

Grčka pred revolucijom. Vijesti, koje stižu iz Grčke javljaju teško stanje ove države. Narod grčki, koji se je listom opredijelio za republikansku ideju, a kojem se je pokretu pridružila cijela grčka ratna mornarica, nalazi se pred ponovnim građanskim ratom, jer dvorska kamarila čuvajući svoje interese, spravna je baciti narod u najveću nesreću, prije nego se ukloni. Sukobi su između rojalista i republikanaca na dnevnom redu, te se u nekim mjestima, koje je potpunoma zahvatio duh republikanstva već obavlja prisilna demobilizacija.

Slavlje Bl. Gospe od Vrpoljca.

Prema programu ovoga slavlja, koji je bio objelodanjen i u našem listu, ovo je proteklo u najdivnijem redu. U subotu na večer (11. ov. mj.) uz napeto isčekivanje pobožnog naroda, bila je Prilika Gospina donesena u crkvu Gospe van Grada, odakle je u veličanstvenoj procesiji i pratnjom glazbe sprovedena u stolnu crkvu. Ovdje su te večeri, kao i u Nedjelju, ponedjeljak te utorak održane uz dubokom punu crkvu večernje funkcije, a propovjedaio je Presvj. biskup dr. J. Mileta. Sva tri ova dana grad je bio u svečanom raspoloženju. Mnogi su građani cijelo to vrijeme ostavili iskičenu svoju kuću zastavama i sagovima, a mase naroda iz okolice hrle su u grad i posjećivale stolnu crkvu, koja je preko cijeloga dana bila puna. Ovo svečano raspoloženje našega grada bilo je na svome vrhuncu u utorak, kada je trebalo ispratiti Gospinu Priliku, do njenog prebivališta u Vrpoljcu. Nije bilo moguće znati odakle više naroda dolazi, dali od kraja ili s mora. Obala je sva od Hotel "Krka" do Docca bila pokrivena lađama otočkim. Ulicama grada su kretale mase naroda, jedne idući prema stolnoj crkvi, a druge od ove. Već o podne grad je vas bio iskičen narodnim zastavama i sagovima.

U 7 sati točno uputila se je svečana procesija uz nebrojeno mnoštvo naroda i glazbu od stolne crkve. Ovakve procesije i onog svečanog raspoloženja, prožetog dubokom religioznom svijesću naš grad još nije vidio. Cjelokupno svećenstvo i mnogobrojno građanstvo ispratilo je Gospinu Priliku iz grada, a do Vrpoljca pod vodstvom presvj. biskupa nepregledno mnoštvo pobožnog naroda iz grada i okolice, te čitave sjeverne Dalmacije. Procesija je bila duga preko tri km. i dok su prvi redovi iste stigli do Gospina svetišta oko 11 1/2 pr. pola noći, zadnji su stigli jedva oko 2 sata po pol noći.

Putem je pak procesija bivala sve veličanstvenija, tako da je veliki broj zavjetnika od religiozne uzbuđenosti i čarobnosti, koja se je osjećala, proplakao. Jedva je procesija prošla teritorij Šibenika, iščekao je na cesti pobožni narod iz Mandaline, Zablaca i Donjeg Polja, koji se je onda pridružio procesiji, pa redom tako Krapnja, Grebašnica i Jadrtočani. Tekom cijeloga puta, počam od sv. Mare svijetlili su krijesovi, što je sve davalo neobično čaroban utisak. Jadrtočani su sa morskim svijetilkama izišli na jezero, koje je osvijetljeno još više povećavalo ono svečano raspoloženje poštovanja

i odanosti Bl. Djevici od Vrpoljca u ovoj noći.

Uspomena na ovu procesiju i slavlje Bl. Djevice od Vrpoljca ostat će neizbrisivo za dugo vremena u duši pobožnog naroda. Ovo je slavlje još jedanput jasno pokazalo duboku kršćansku svijest našeg naroda i njegovu odanost prema Bogu i Bl. Djevici, te će, uvjereni smo, zagovor Bl. Djevice od Vrpoljca bdjeti i nadalje nad našim gradom i kršćanskim našim narodom.

Gradske vijesti.

Odlazak učesnika Euh. kongresa. Mnogi naši prijatelji i građani su pojedinačno ovih dana otputovali za Zagreb na Euh. kongres. Kako nije bilo zajedničkog parobroda, išli su raznim putevima i u grupama. Tako neki preko Gračaca i Ogulina, a neki opet preko Drvar-Prijedora, dok je nekima uspjelo i preko Bakra. Našim prijateljima želimo ugodan put i sretno zborovanje.

Otvor školske godine. Na mjesnoj učiteljskoj školi otvorit će se nova školska godina dne 18. rujna. Upisivanje obaviti će se 15., 16. i 17. rujna, svaki dan od 8—12 sati pr. podne u upraviteljstvu. Prijamni ispiti održat će se 15., 16. i 17. rujna.

Blagdan sv. Roka u Zatonu prošao je, ali ovaj put bez onog svečanog raspoloženja, koje smo drugih godina nalazili u Zatonu. Pazar je bio slab, a i ono malo svinja što je došlo, bilo je preskupo. Izletnika iz Šibenika priličan broj obzirom na slaba prometna sredstva. Svakako najloše su prošli zatonski pečenjari, koji su, nadajući se velikom broju i bogatim izletnicima, u izobilju pripravili pečenke, a ovu nije imao tko da jede. Loš je utisak činilo, da ovaj dan na mjesnom "štarparu" nije kao obično vijala zastava. Propitali smo se za razlog, pa nam rekoše, da je do sada redovito davala zastavu Općina, a ovaj put, da nije htjela dati. Bili, kažu, kod g. dra Rajevića, a ovaj ih poslao nadležnom referentu; pošli kod ovoga, a ovaj im reče: Za takove stvari nema Općina novaca, ima vam zлата Gospa i sv. Roko; prodajte ga pa kupite zastavu. Lijepo!

Oluja. Na sv. Roka pod večer nenađano se nad našim gradom i okolicom spustila oluja. Opet smo nakon tri mjeseca i više vidjeli letjeti našim ulicama potoke vode, te je malo i zahladilo. Najgore su prošli izletnici u Zaton, koji su skoro do jedanaest manjim lađama pokisli, dočim za sreću nije bilo nikakvih nesreća. Bila je usljed oluje prekinula električna struja i grad je ostao u potpunosti tami, ali je već pred 9. sati grad opet bio rasvijetljen.

Utakmica na Jadriji. U nedjelju, 12. ov. mj. bila je u slavu godišnjice otvora kupališta Jadrije prijateljska utakmica između splitskog športskog kluba "Baluni" i mjesnog mladog športskog kluba "Jadrija" u plivanju, skakanju i ronjenju. U glavnom su pobjednici članovi "Jadrije", među kojima se je osobito istakao g. Lučev, znatno pretičući članove "Baluna" u plivanju na 100 i 200 m. U daljini od 1500 m., u kojoj su se takmili dva člana "Baluna" i g. Čaleta od "Jadrije", pobjedio je jedan član "Bal.", dok je drugi usljed grča morao prestati sa plivanjem. Za ovu utakmicu bio je veliki interes među građanstvom, te je množina građanstva nagnula taj dan na kupalište. Ovom prigodom, ne će biti zgoroga, ako se osvrnemo i na neke pojave na ovom našem lijepom kupalištu.

Neprilike naše "Jadrije". Jadrija je na najboljem putu, da postane, ne samo prvo jadransko kupalište već kupalište svjetskog glasa. Tu su svi preduvjeti njezinog izvanrednog položaja i onih prednosti, koje se zahtjevaju od jednog modernog i svjetskog kupališta. Ali da Jadrija to postane, potrebno je još nešto, potreban je red pojedinih njezinih funkcionera, potreban je red i disciplina njezinih posjetnika, uvidavnost i društvenost njihova. U kupalištu bar ne upada u oči razlika položaja, koje zauzimaju pojedini kupalištni gosti; tu su skoro svi jednaki, tako da se ne može znati po odijelu ili kakvim drugim znacima, je li tko težak ili građanin, akademičar ili obični radnik. Sliku i kulturu čovjeka opažamo tek po njegovu držanju, vladanju, susretljivosti, koju pokazuje prama svome suposjetniku, susjed Jadrija je još nepotpuna i neizgrađena, te ne može dati one udobnosti, koja je poželjna, pa svaki gost mora nastojati, da svojim primjerom pokaže, kako je dužnost svakog prijatelja Jadrije, da se zadovolji i sa manjom udobnošću. Zato nikako nije zgodno, da se dolazi loptom na prostor za sunčanje ili u kupališni prostor; jer čovjek nije sjeguran da mu lopta ne dođe u glavu, te ne može, da se potpuno poda užitku, koga želi naći na Jadriji, da i ne govorimo o nekidašnjom slučaju poluge, gdje se samo pukom slučajju ima zahvaliti, da nedužan čovjek u najboljem uživanju morske svježine i sunca nije zaglavio. Jednako nije zgodno i protupropisno je, kada se dozvoljava djeci, da donasaju daske u kupališni prostor ili kada se dozvoljava pojedinim gostima zalazanje u prostor, koji je određen za druge osobe. To je na štetu naše Jadrije, jer je veći dio u našem gradu onih gospođa i gospođica, kojima nije ugodno, da se pred njihovim kabinama ili na tarasi ili po mostu kreću pojedinci, koji tamo ne zalaze časovito radi žene ili djeteta. Radi toga, opažajući ove neprilike naše Jadrije, kao i to, da bi prema izvršenim oglasima motor morao i na dva stana ići na Jadriju, a da ne ide, dužnost je svakog pravog prijatelja naše Jadrije, da pomogne na suradnji oko otklanjanja ovih neprilika i da se drži reči, ali da i sama Uprava Jadrije nastoji uzdržati red bez obzira na ikoga, jer joj u tom ni

jedan pametan čovjek ne može ništa, prigovoriti.

Čitulja. Dne 13. ov. umro je u dubokoj starosti od 70. godina Šimun Friganović ostavljajući iza sebe brojnu obitelj. — U Drnišu dne 13. ov. mj. umro je Mihovil Letica, fast velikog župana splitskog dra Perovića. — U Utorak dne 14. ov. mj. umrla je Perka ud. Baranović pk. Ma-te u dubokoj starosti od 83. godine.

Natječaj za nižu poljoprivrednu školu u Glavici kod Knina. Niža poljoprivredna škola u Glavici kod Knina otvara se na 15. rujna sa 30 raspoloživih mjesta: 24 državnih pitomca i 6 privatnih. Za poučavanje ne plaća se nikakva školarina. Državni se pitomci školuju na državni trošak, a privatni plaćaju opskrbinu u visini, koju određuje Ministar poljoprivrede i voda. U pogledu školskih kvalifikacija privatni su pitomci potpuno izjednačeni državnim. Za prijem privatnih pitomaca molbu treba izravno poslati Upravi škole, kojoj uz ostale isprave treba priložiti izjavu roditelja ili skrbnika, da će redovito plaćati određenu opskrbninu. Uvjeti za prijem pitomaca jesu: da su navršili 16. godinu a ne prekoračili 19. da su s dobrim uspjehom dovršili osnovnu školu; da su težačka djeca; da su zdravi i tjelesno dobro razvijeni; te dobrog ponašanja. U slučajevim vrijednim obzira i pomanjkanju natjecatelja u propisnoj dobi, primat će se u školu mladići do 25 godine. Svaki pitomac mora sobom donijeti potrebitu rubeninu, a molbe se imaju prikazati putem nadležnog kotarskog poglavarstva poljoprivrednom odjeljenju Pokr. Uprav. u Splitu najdalje do 5. rujna ov. g.

Prodaje se kuća sa dućanom na najizloženijem položaju u gradu na zelenom trgu. Tko želi kupiti, neka se obrati vlasniku Krsti Jadroneja u istom dućanu.

POZOR svim onima, koji nemaju stana pruža se lijepa prigoda, da dobiju stan od 2 sobe i kuhinje u prvom katu novogradnje, ako jednim malim kreditom pomogne vlasniku iste urediti prizemlje, da se on tamo usmogne useliti. Potanje upute u Zadrudnoj tikkari.

"HAMBURG - AMERIKA LINJA" i "UNITED-AMERICAN LINES INC."

Glavno zastupstvo za Jugoslaviju:

J. G. Drašković, Zagreb

Otprema putnika u I. II. i III. razredu sa najmodernijim parobrodima.

Izravna pruga

HAMBURG - NEW-YORK
bez prekrcavanja.

"HAMBURG - AMERIKA LINJA"
Najbolja i najudobnija veza za
JUŽNU AMERIKU.

Glede uputa obratiti se na:

Iseljeničku poslovnicu J. G. DRAŠKOVIĆ - ZAGREB
Cesta "B" br. 3. (kraj državnog kolodvora)

ili na podružnice: u Beogradu, Balkanska ulica 25; u Ljubljani, Kolodvorska ul. 26; te na podzastupstva: u Bitolju, Gjordan J. Dimitrijević i Komp. Bulevard Kraja Aleksandra 187; u Velikom Bečkereku, Dušan Lj. Mihajlović, Kraja Petra trg 4; u Sušaku, Jovo Gj. Ivošević; u Splitu, Ante Bučić, Dioklecijanova obala 13; u Gružu, Ivo Lovričević

POTNIKE PRATI NA PUTOVANJU OD ZAGREBA DRUŠTVENI NAMJEŠTENIK.

„NARODNA“

Minska i gospodarstvena industrija d. d., Zagreb

proizvada:

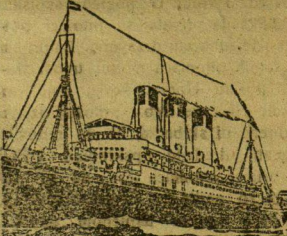
brašno svih vrsta i brojeva: pšenično, raženo
ječmeno, kukuruzno, posije i stupani ječam.

Afilirani mlinoi: Zagreb, Osijek, Darda, Karlovac i Sirač.
Afilijacija: „Suprema“ Prva Hrvatska Tvornica Tjestenina d. d.
Osijek.

proizvada prvorazrednu tjesteninu: Makarone, fideline,
rezance (tajadele), izrezanu tjesteninu (subiotte) i t. d.

preuzima narudžbe za izravnu dobavu iz mlinova i prodaje sa skladišta u Šibeniku.
Glavni zastupnik za sjevernu Dalmaciju

JOSIP JADRONJA - ŠIBENIK.

Hamburg-Južnoameričko-parobrodarsko društvo.

Najveći, najbrži i najljepši parobrodi za prevoz putnika sa sjajnim uređajem I. III. i III. razreda — **9. d. l. a. z. e.**

9. augusta „ESPANA“
23. „TUCUMAN“
24. „CAP POLONIO“
13. septembra „LA CORUNA“
17. „MADEIRA“
31. „ANTONIO DELFINO“
4. oktobra „VIGO“
11. „SILBAO“
15. „CAP NORTE“
25. „VILLAGARCIA“
31. „CAP POLONIO“
15. novembra „ESPANA“
17. „LA CORUNA“
13. decembra

IZ HAMBURGA

za Argentinu, Braziliju i Uruguay.
Sve obavijesti daje dragovoljno i besplatno
Glavno zastupstvo za Jugoslaviju:
ZAGREB, Petrinjska ulica br. 73.
Zastupstva: Beograd, Balkanska 49.
Veliki Bečkerek, Svetosavska 18. Bi-
toij, Bankarska 12.

DROGERIJA VINKO VUČIĆ - ŠIBENIK

Skladište kemijskih proizvoda, laka boja, gumenih predmeta i o.

OPTIKA.

Naočala -- Cvikera.

vrveže svaku izradbu po oku. liječničkom propisu
Primaju se popravci.

RATAR D. D.

Veletrgovina gospodarskim
potrepštinama i proizvodima
Zagreb

PODRUŽNICA: SUŠAK

Tvornička ulica broj 15.

Telefon 14-59 Interurban 15.
Brzofajni naslov: „RATAR-SUŠAK“
(Osnovano po Hrv.-slav. Gospodar-
skom društvu k. s. z. Zagreb)

dobavlja sa svojih skladišta na
Sušaku, Rijeci i Bakru najpo-
voljnije:

Modru galicu, Sumpor

umjetna gnojiva, gospodarske
strojeve i potrepštine, sjemenje,
žitarice, brašno, kolonijalnu robu,
stočnu hranu itd.

Novost za svaku katoličku kuću
po svim hrvatskim krajevima jest

„KRUH NEBESKI“,

najnoviji i jedini molitvenik odobren od svih
hrvatskih biskupa, glavni dio uredio dr. Ivan
Šarić, nadbiskup vrhbosanski.

Izdalo ga Društvo sv. Jeronima u Zagrebu.
Stoji 30 K, za članove 24 K. Radi kamata za
uloženu glavicu i radi općeg poskupljenja
bit će od Nove godine povišena cijena na
40 K, za članove 30 K.

Dobiva se kod Društva sv. Jeronima, a uz
nečlansku cijenu i u svim boljim knjižarama.

PAPIRNICA

GRGO RADIĆ

ŠIBENIK (Glavna ulica).

Bogati izbor svih vrsti umjetni-
čkih dopisnica.

Prodaja školskih potrepština,
raznog papira te sve vrsti kan-
celarijskog pribora.

Skladište knjiga za osnovne
škole.

Igračke za djecu.

Posluga brza i solidna.

Cijene umjerene!

CUNARD LINE

Najbrži parobrodi svijeta. Izravni
putnički tovarni i ekspres saobraćaj
od
**Hamburga i Cherbourga za Ameriku i
Kanadu**

4 dimjaka, 5 1/2 dana. Vlastite kabine
za putnike III. razreda. Putnike prate
iskusni činovnici do luke ukrcajanja,
te im putem pruže u svakom pogledu
dragovoljno svaku pomoć. Uput-
stva daje: **Cunard Line.**

Glavno zastupstvo za Jugoslaviju:
Jugoslavenska banka d. d. Zagreb
B-cesta 33. kao i naša Agencija
zastupnik Josip Jadronja - Šibenik
Brzofajni naslov: „Cunard Line“
Šibenik.

Najuspješnije se oglašuje u „Narodnoj Straži“!

Parobrod
“LEVIATHAN”

59956 Br. Reg. tona

Najmoderniji, najveći i najluksuzniji oceanski parobrod.
Najveći napori znanosti, snage kapitala i pronalaznog duha utjelovlje-
ni su u ovom čudesnom parobrodu. — Neprisrodobiva udobnost u
svim razredima.

„Prva vožnja u New York na 7. augusta, 1923, zatim
28. augusta 18. septembra, 8. oktobra,
29. oktobra itd. svaki treći tjedan utorkom iz Southamptona
— Cherbourga. — Sve bližje kroz dote naznačene adrese.“

BREMEN — NEW YORK

izravna veza sa sjajnim američkim vladinim parobrodima. — Ne-
nadkriljivi na udobnosti, čistoci i izvršnoj opskrbi. — Brzi i sigurni
brodovi.

„George Washington“ „President Fillmore“ „President Harding“
„President Roosevelt“ „America“ „President Arthur“

Zahtijevajte bližje upute i plovidbenu listinu broj 234.
Zgodna prilika za otpremu robe

UNITED STATES LINES

Generalno zastupstvo za Jugoslaviju:
Beograd, Palata Beogradske Zadruge.

Budimo novovjeki apostoli - širitelji katoličke štampe!

Zadružna gospodarska banka d. d.

Vlastita zgrada Podružnica Šibenik Brz. naslov Gospobanka.
Glavna ulica 108. Telefon br. 16 - Noćni 67

Centrala Ljubljana.

Podružnice: ▽ Ispostava: Bled.

Đakovo, Afilijacije:
Maribor, Sveopća zanatlijska banka
Sarajevo, d. d. u Zagrebu i njena
Sombor, podružnica u Karlovcu te
Split. ▲ Gospodarska banka d. d.
u Novom Sadu.

Dionička glavnica i pričuva
preko K. 60.000.000.

Ovlašteni prodavaoc srećaka državne
lutrije.

Prima uloške na knjižice, te ih ukamačuje
najpovoljnije.

Oprema sve bankovne i burzovne transakcije.